EUROPOS PARLAMENTAS

2004 *2009*

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2008/2305(INI)

20.11.2008

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl prieglobsčio politikos plano ir kompleksinio požiūrio į apsaugą Europos Sąjungoje
(2008/2305(INI))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėjas: Giusto Catania

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 3

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl prieglobsčio politikos plano ir kompleksinio požiūrio į apsaugą Europos Sąjungoje (2008/2305(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į EB sutarties 63 straipsnio 1 ir 2 dalis,

– atsižvelgdamas į 2000 m. gruodžio 7 d. paskelbtą Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,

– atsižvelgdamas į 1951 m. Ženevos konvenciją dėl pabėgėlių statuso ir jos papildomą 1967 m. protokolą,

– atsižvelgdamas į 2003 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 343/2003 nustatantį valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus,

– atsižvelgdamas į 2003 m. sausio 27 d. Tarybos direktyvą 2003/9/EB, nustatančią minimalias normas dėl prieglobsčio prašytojų priėmimo (Priėmimo direktyva),

– atsižvelgdamas į 2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyvą 2005/85/EB, nustatančią būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse (Procedūrų direktyva),

– atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvą 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių standartų,

– atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą Tarybai ir Europos Parlamentui dėl 2003 m. sausio 27 d. Tarybos direktyvos 2003/9/EB, nustatančios minimalias normas dėl prieglobsčio prašytojų priėmimo, taikymo (COM(2007)0745),

– atsižvelgdamas į savo 2005 m. balandžio 14 d. rezoliuciją dėl Lampedusos[1],

– atsižvelgdamas į savo 2006 m. balandžio 6 d. rezoliuciją dėl pabėgėlių stovyklų padėties Maltoje[2],

– atsižvelgdamas į savo 2007 m. birželio 21 d. rezoliuciją dėl praktinio bendradarbiavimo, sprendimų kokybės bendrojoje Europos prieglobsčio sistemoje[3],

– atsižvelgdamas į 2008 m. rugsėjo 2 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Dublino sistemos vertinimo[4],

– atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vizitų į įvairius

[1] OL C 33 E, 2006 2 9, p. 598.
[2] OL C 293 E, 2006 12 2, p. 301.
[3] OL C 146 E, 2008 6 12, p. 364.
[4] Tą dieną priimti tekstai, P6_TA-PROV(2008)0385.

sulaikymo centrus siekiant patikrinti, kokios juose priėmimo sąlygos, ataskaitas,

– atsižvelgdamas į 2008 m. gegužės 6 d. Europos Bendrijų Teisingumo Teismo Bylos C-133/06, Europos Parlamentas prieš Europos Sąjungos Tarybą[1], sprendimą dėl ieškinio siekiant panaikinti Direktyvą 2005/85/EB, nustatančią būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse, šiuo sprendimu, be kita ko, siekiama panaikinti direktyvos nuostatas dėl saugių šalių minimalių bendrų sąrašų priėmimo ir keitimo tvarkos,

– atsižvelgdamas į 2008 m. spalio 15 ir 16 d. susirinkusios Europos Vadovų Tarybos priimtą Europos imigracijos ir prieglobsčio paktą, kurio ketvirtasis tikslas – „sukurti prieglobsčio Europą“,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą ir Vystymosi komiteto nuomonę (A6-0000/2008),

A. kadangi Europos bendros prieglobsčio sistemos diegimo pirmojo etapo teisinės priemonės padėjo įdiegti bendruosius minimalius standartus, bet ne vienodas apsaugos galimybes visoje Europos Sąjungos teritorijoje ir dėl to esama tokių reiškinių kaip antrinė migracija ir vienu metu teikiamos kelios paraiškos,

B. kadangi, kaip teigia Komisija savo veiksmų plane, istoriškai mažas prieglobsčio prašymų skaičius didžiojoje dalyje valstybių narių susijęs su apsaugos galimybių problemomis, susijusiomis su kova su nelegalia imigracija, su mažais pripažinimo lygiais, kurie kai kuriais atvejais atgraso galimus prašytojus, ir su jiems atvykus į ES teritoriją teikiama nepakankama informacija,

C. kadangi dėl Dublino sistemos kai kurioms valstybėms narėms tiesiog dėl jų geografinės padėties gali tekti neproporcinga našta,

D. kadangi savo direktyvos dėl priėmimo sąlygų ataskaitoje Komisija pabrėžia rimtas problemas, susijusias su direktyvos įgyvendinimu, ypač tranzito zonose ir uždaruosiuose centruose, kurias Parlamento delegacijos pastebėjo savo dažnų vizitų metu,

Bendrosios pastabos

1. apgailestauja, kad ketinama iki 2012 m. pratęsti bendros Europos prieglobsčio sistemos antrojo etapo, kuriuo turėtų būti panaikinti kenksmingi valstybių narių prieglobsčio sistemų skirtumai, įgyvendinimo terminą;

2. pabrėžia, kad standartų derinimas siekiant sukurti bendrą prieglobsčio suteikimo procedūrą ir vienodą statusą turi padėti visoje ES pasiekti aukštesnį apsaugos lygį, o ne suvienodinti apsaugą pagal blogiausią pavyzdį, nes taip bendra prieglobsčio sistema netektų papildomos naudos;

3. primena, kad ES turi numatyti išorės sienų sistemas, kurios padėtų identifikuoti

[1] OL C 158, 2008 6 21, p. 3.

prieglobsčio prašytojus ir užtikrinti galimybę patekti į ES teritoriją asmenims, kurie turi teisę į tarptautinę apsaugą, taip pat ir vykdant išorės sienų kontrolę,

4. prašo, kad Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie ES valstybių išorės sienų valdymo agentūra (Frontex) pateiktų tikslius duomenis apie tai, kiek prieglobsčių prašytojų jos vykdomų operacijų metu identifikuojami kaip prieglobsčių prašytojai ir ypač kokia žmonių, kurių jos operacijų metu neįleidžiama, padėtis;

Galiojančių teisės aktų gerinimas

5. džiaugiasi, kad minėtuoju 2008 m. gegužės 6 d. Bylos C-133/06 sprendimu Europos Bendrijų Teisingumo Teismas panaikino vadinamosios Procedūros direktyvos 29 straipsnio 1 ir 2 dalį bei 36 straipsnio 3 dalį, susijusias su bendro minimalaus saugių kilmės šalių sąrašo ir saugių trečiųjų šalių sąrašo priėmimu ir keitimu,

6. pritaria teigiamoms kai kuriose valstybėse narėse vykdytoms iniciatyvoms, kurių tikslas – nuo pat tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo priimti prieglobsčio prašytojus atvirose ir į vietos bendruomenes visiškai integruotose struktūrose;

7. mano, kad prieglobsčio prašytojai – pažeidžiami asmenys, kuriems reikia sudaryti pritaikytas priėmimo sąlygas; primena, kad kalėjimo aplinka jokiu būdu negali jiems padėti pamiršti jų kilmės šalyje ar kelionės į Europą metu patirtų traumų;

8. apgailestauja, kad daugelyje valstybių narių prieglobsčio prašytojai vis dar laikomi nelaisvėje dėl neteisėto atvykimo į valstybės teritoriją ir pritaria Komisijos ketinimui į Priėmimo sąlygų direktyvą įtraukti procedūrines garantijas sulaikytiesiems;

9. mano, kad svarbiausia, jog naujosios Priėmimo sąlygų direktyvos taikymo sritis būtų patikslinta taip, kad ji apimtų sulaikymo centrus, tranzito zonas ir pasienio procedūras;

10. rekomenduoja vadinamojoje Priėmimo direktyvoje įtvirtinti griežtą pažeidžiamų asmenų, ypač nelydimų nepilnamečių, senyvų priklausomų žmonių, neįgaliųjų, nėščių moterų, vienišų tėvų su vaikais ir traumų (kankinimai, prievartavimas, psichologinis, fizinis ir seksualinis smurtas) patyrusių asmenų identifikavimo sistemą;

11. mano, kad reikėtų parengti bendrą prieglobsčio prašymo procedūrą, kuri turėtų apimti visus vadinamosios tarptautinės apsaugos prašymus (pabėgėlio statusas, papildoma apsauga, laikina apsauga);

12. džiaugiasi, kad Komisija ketina paaiškinti papildomos apsaugos suteikimo sąlygas ir ypač dėl to, kad ji siūlo persvarstyti asmenims, kuriems skirta ši apsauga, suteiktinas teises ir naudą;

13. mano, kad reikėtų dalytis įvairių valstybių narių turima informacija apie kilmės šalis ir ragina Komisiją dėti daugiau pastangų kuriant bendrą duomenų banką;

14. mano, kad persvarstant Dublino reglamentą reikėtų numatyti perkėlimų į kitas valstybes nares, kurios dėl savo ribotų priėmimo galimybių negalėtų tinkamai nagrinėti prašymų, sustabdymo sistemą;

Administracinės struktūros

15. tvirtai pritaria Europos paramos biuro, kuris turės glaudžiai bendradarbiauti su Jungtinių Tautų Vyriausiuoju pabėgėlių reikalų komisaru ir prieglobsčio srities nevyriausybinėmis organizacijomis, sukūrimui;

16. mano, kad viena iš Paramos biuro užduočių turėtų būti tiksli nacionalinių prieglobsčio sistemų skirtumų analizė siekiant prisidėti prie jų gerinimo;

17. energingai ragina Komisiją tęsti savo pastangas rengiant bendrą Europos mokymo prieglobsčio klausimais programą, turint omenyje, kad šioje srityje priimamų sprendimų kokybė tiesiogiai priklauso nuo nacionalinių vadovų mokymo ir informuotumo; mano, kad, siekiant veiksmingumo, rengiant mokymo programas reikėtų konsultuotis su šiais klausimais kompetentingomis pilietinės visuomenės organizacijomis;

Asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, integracija

18. apgailestauja, kad Dublino sistemos taisyklėse, kurios taikomos siekiant nustatyti valstybę, kuri turi nagrinėti prieglobsčio prašymą, neatsižvelgiama į prašytojų pageidavimus, ir mano, kad, nustatant prašymą nagrinėsiančią valstybę narę, siekiant skatinti prieglobsčio prašytojų integraciją reikia labiau atsižvelgti į kai kuriuos kriterijus, pvz., susijusius su šeima, kultūra ir kalba;

19. mano, kad pirmas veiksmas, kurio reikėtų imtis siekiant atsižvelgti į prieglobsčio prašytojų pageidavimą, kad jų prašymas būtų nagrinėjamas toje valstybėje narėje, kurioje jie tą prašymą pasirinko pateikti, – įdiegti sistemą, kuri padėtų valstybėms narėms, prižiūrint Komisijai, sudaryti dvišales sutartis dėl vadinamojo atitinkamo skaičiaus prieglobsčio prašytojų perkėlimo panaikinimo jiems sutikus ir visiškai atsižvelgiant į jų teises, ypač į šeimos susijungimo teisę;

20. ragina Tarybą susitarti dėl ilgalaikio gyventojo statuso direktyvos taikymo pabėgėliams ir asmenims, kuriems suteikta papildoma apsauga;

21. pritaria Komisijos ketinimui siūlyti Priėmimo sąlygų direktyvos dalinį pakeitimą siekiant prašymų teikėjams suteikti paprastesnę prieigą prie darbo rinkos, turint omenyje, kad jų įsitraukimas į profesinį gyvenimą yra esminė jų integracijos sąlyga;

22. pabrėžia, kad būtina pagerinti asmenų, kuriems suteikta papildoma apsauga, galimybes turėti socialinių ir ekonominių teisių, atsižvelgiant į tai, kad jos būtinos šių asmenų integracijai;

Solidarumo mechanizmai

23. mano, kad vienas iš Europos bendros prieglobsčio sistemos tikslų turi būti veiksmingų solidarumo sistemų įdiegimas siekiant pagerinti padėtį šalių, kurioms tenka didesni prieglobsčio prašytojų srautai ir kurios susiduria su sunkumais siekdamos juos tinkamai priimti, laiku pagal nustatytas procedūras išnagrinėti jų prašymus ar integruoti prašytojus, kuriems suteiktas pabėgėlio statusas;

24. mano, kad solidarumo negali būti siekiama tik suteikiant finansinių priemonių ir kad

reikėtų numatyti vidinio persikėlimo pagal savanoriškumo principą sistemas, kurios padėtų asmenims, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, būti priimtiems kitoje valstybėje narėje negu ta, kuri jiems suteikė šią apsaugą;

25. mano, kad reikėtų išnagrinėti galimybę išplėsti Direktyvos Nr. 2001/55 dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui taikymo sritį, siekiant, be kita ko, priimti konkrečių kategorijų asmenis, kuriems reikalinga laikina tarptautinė apsauga, ir nesudaryti masinių srautų;

26. ragina prižiūrint būsimajam Paramos biurui sukurti prieglobsčio ekspertų grupes, kurios galėtų padėti toms valstybėms narėms, kurioms tenka staigūs ir masiniai prieglobsčio prašytojų srautai, su kuriais jos negalėtų susitvarkyti;

27. džiaugiasi tuo, kad Komisija ketina pradėti tyrimą siekdama persvarstyti priemones, kuriomis galima būtų Europos Sąjungoje pagerinti finansinį solidarumą, ir susidomėjęs laukia šiuo klausimu parengtų pasiūlymų;

Bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis

28. laukia regioninių apsaugos programų įvertinimo, kurį Komisija savo politikos plane numatė 2008 m., ir įpareigoja Komisiją geriau koordinuoti įvairių tarnybų šioje srityje atliekamus veiksmus, siekiant gerinti jų sąveiką, ir pranešti Europos Parlamentui apie siekiant šio tikslo dedamas pastangas;

29. pripažįsta, kad svarbu stiprinti pradinį prieglobstį suteikiančių šalių priėmimo pajėgumus, ir Europos lygmeniu, bendradarbiaujant su Jungtinių Tautų Vyriausiuoju pabėgėlių reikalų komisaru, vykdyti persikėlimo programą, kurioje būtų nustatomi bendri kriterijai ir koordinavimo sistemos;

30. labai susidomėjęs atkreipia dėmesį į sumanymą nustatyti saugaus atvykimo į šalį procedūras ir labai skatina Komisiją parengti konkrečius šios rūšies priemonių taikymo mechanizmus ir apsvarstyti jų praktinį poveikį;

31. susidomėjęs laukia bendro prieglobsčio prašymų nagrinėjimo už Bendrijos ribų tyrimo, kurį Komisija ketina atlikti 2009 m., rezultatų ir įspėja nepasiduoti pagundai perkelti prieglobsčio prašytojų ir jų prašymų nagrinėjimo naštą ant trečiųjų šalių ar Jungtinių Tautų Vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro pečių;

o o

o

32. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir Jungtinių Tautų Vyriausiajam pabėgėlių reikalų komisarui.